

Kerkenbeleidsplan

ESSEN

24/10/2019

Kerkenbeleidsplan Essen

1. ALGEMENE GEGEVENS

I. Startdatum proces

4/06/2018

II. Kerkelijke werkgroep

A. Leden en hun rol

Johan Govaerts, Projectcoördinator Bisdom

Leo van Gink, kerngroep

Hilde Lammens, Centrum - kerkraad

Jef Brosens, Centrum – kerngroep

Alfons Sanders, Hoek – kerkraad

Marleen Elst, Hoek – kerngroep

Werner Neelen, Horendonk – kerkraad

Gerarda Schrauwen, Horendonk – kerngroep

Dirk Deckers, Wildert – kerkraad

Lutgart Van den Broeck, Wildert – kerngroep, Coördinator pastorale eenheid

Rudi Broos, Statie – kerkraad, voorzitter Centraal Kerkbestuur

Leo Van den Keybus, Statie – kerngroep

B. Vergaderdata

04/06/2018

28/08/2018

19/11/2018

25/02/2019

25/03/2019

06/05/2019

25/06/2019

III. Burgerlijke werkgroep

A. Leden en hun rol

Gaston Van Tichelt, Burgemeester
Dirk Konings, Schepen financiën
Brigitte Quick, Schepen patrimonium
Arno Aerden, Schepen ruimtelijke ordening
Ivan Kockx, Algemeen directeur
Peter De Smedt, Afdelingshoofd technische dienst

B. Vergaderdata

13/02/2019

IV. Stuurgroep

A. Leden en hun rol

Johan Govaerts, Projectcoördinator Bisdom
Lutgart Van den Broeck, Coördinator pastorale eenheid
Rudi Broos, Voorzitter Centraal Kerkbestuur
Gaston Van Tichelt, Burgemeester
Ivan Kockx, Algemeen directeur
Bieke Van Schoors, Financieel directeur

B. Vergaderdata:

28/01/2019
13/03/2019
14/05/2019
02/07/2019
05/09/2019
10/10/2019

V. Open avond

Datum: 30/09/2019

Bereik: 90 deelnemers

De bemerkingen, suggesties en vragen die tijdens de open infoavond over het kerkenbeleidsplan werden geformuleerd, hadden op meerdere aspecten betrekking.

Een **neven- of herbestemming** van een kerkgebouw is voor vele Essenaren een bespreekbaar onderwerp. Naast liturgie kan een kerkgebouw ook ruimte bieden aan niet-religieuze activiteiten. In Nederland vind je mooie voorbeelden van kerken die volledig of gedeeltelijk zijn omgevormd tot polyvalente ruimtes voor concerten, publieke dienstverlening, jeugdhuis, horeca....

In onze pluralistische samenleving rijst de vraag om **kerkgebouwen open te stellen voor andere levensbeschouwingen**. Naast katholieke erediensten, zijn andere christelijke stromingen vandaag al welkom. Initiatieven rond zingeving, stille ruimtes e.d. sluiten hier inhoudelijk bij aan. Elders gaan stemmen op om ook burgerlijke plechtigheden mogelijk te maken.

Het **onderhoud van kerkgebouwen** en hun interieur kost de gemeenschap veel geld. Een professionele opvolging en controle op lokaal niveau is sterk aangewezen, bovenop het toezicht vanuit Monumentenzorg. Nodige herstellingen aan het dak of een orgel, moeten kordaat worden aangepakt.

Het **financiële beheer van de parochies** vereist de nodige transparantie en verantwoording. Parochiegemeenschappen dienen maximaal in de eigen behoeften/inkomsten te voorzien, is het algemene uitgangspunt.

Het aantal kerkbezoekers of de economische situatie zijn niet de enige **criteria voor de jaarlijkse evaluatie** van een kerkgebouw. Kleine parochies, zoals Hoek, mogen hier geen structureel nadeel van ondervinden. De stuurgroep moet verschillende parameters in rekening brengen, gebaseerd op correcte, recente en objectieve cijfers.

In reactie op de opmerking over “Sprundel, Nederland”

In Nederland komen kerkgebouwen volledig ten laste van de parochiegemeenschappen. De Rooms-katholieke parochies zijn voor hun inkomsten afhankelijk van de vrijwillige bijdrage van de gelovigen. Zij besteden op dit moment gemiddeld bijna 40% van hun uitgaven aan gebouwen. Dat is een te groot deel van hun inkomsten in vergelijking met andere noodzakelijke uitgaven: kosten voor pastoraat en evangelisatie, de honorering van priester, diakens, pastoraal werkers, de kosten voor vieringen en de bijdragen aan het bisdom (uit: Nederlandse Bisschoppenconferentie, Het kerkgebouw als getuige van de christelijke traditie, september 2008, Rkkerk.nl, 15). In Vlaanderen geldt een andere situatie: door het concordaat van Napoleon (1804) staat de overheid mee in voor het onderhoud van de kerken. Bovendien worden in Vlaanderen de kerken van bij hun

oorsprong als gebouw bestemd voor de eredienst. In Nederland wordt eerder de samenkomende geloofsgemeenschap toegewijd aan de eredienst. Zowel financieel als theologisch verklaart dit waarom Nederlandse kerkgebouwen eerder en sneller dan Vlaamse nieuwe bestemmingen krijgen.

In reactie op de opmerking over de keuze van de Zondagskerk

Na twee zeer uitgebreide verkiezingen en raadplegingen in de gelovige gemeenschappen, en na grondige besprekingen, zowel tijdens de open avonden en de bijeenkomsten van de stuurgroep, heeft de stuurgroep gekozen voor twee zondagskerken:

De kerk van O.L.-Vrouw Geboorte te Essen-Centrum

De kerk van O.L.-Vrouw van Altijddurende Bijstand te Kalmthout-Centrum

In reactie op de vraag omtrent onderhoud kerkgebouwen

Op regelmatige basis (om de 2 a 3 jaar) komt Monumentenwacht de bouwfysische toestand van de 5 kerkgebouwen controleren. Naar aanleiding van deze controle, krijgen de kerkraden een uitgebreid verslag. Met dit verslag gaan ze aan de slag en bekijken ze welke ze onderhoudswerken ze op korte of middellanger termijn moeten laten uitvoeren.

In reactie op de vraag omtrent de jaarlijkse evaluatie criteria

Bij de jaarlijkse evaluatie van het Kerkenbeleidsplan kunnen in meerdere of mindere mate onderstaande zeven criteria gebruikt worden als hulpmiddel bij de bespreking. Ad hoc kan bekeken worden of nog andere relevante criteria mee in rekening worden genomen.

Criteria per kerkgebouw inschatten:

1. Visie Pastorale Eenheid (liturgisch, organisatorisch)?
2. Kerkelijk gebruik (weekendvieringen, 'open kerk', uitvaarten, huwelijken, andere, ander parochieel gebruik, ...). Het bisdom Antwerpen beschikt jaarlijks over tellingen van de mispraktijk: deze kunnen worden opgevraagd voor de parochiekerken op het gemeentelijk grondgebied.
3. Bouwkundige situatie
4. Duurzaamheid
5. Cultureel of religieus neven- of medegebruik - andere functies
6. Functie van het kerkgebouw in de dorpsidentiteit
7. Interesse van 'derden'

VI. Indiening ontwerp parochiekerkenplan

- A. Datum indiening bij college van burgemeester en schepenen: 23/10/2019
- B. Datum indiening bij de bisschop: 28/10/2019
- C. Datum goedkeuring kerkenbeleidsplan door gemeenteraad door middel van gemeenteraadsbesluit: 18/12/2019

VII. Kaart van de gemeente met kerkgebouwen

- 1. Onze Lieve Vrouw Geboorte Centrum
- 2. Sint Pieter Essen Hoek
- 3. Sint Vincentius à Paulo Horendonk
- 4. Sint Jan Baptist Wildert
- 5. Sint Antonius van Padua Statie

2. FICHES PER KERK

2.1 Onze Lieve Vrouw Geboorte, Centrum

I. Gegevens

- Onze Lieve Vrouw Geboorte.
- Nieuwstraat 50, 2910 Essen.
- Pastorale eenheid Onze Lieve Vrouw Essen Kalmthout, Dekenaat Noorderkempen, Vicariaat Kempen, Bisdom Antwerpen.

II. Situering kerkgebouw in ruimtelijke omgeving

- Openbaar vervoer trein “NMBS” en bussen “De Lijn” aan Stationsstraat.
- Parking aan de kerk, gemeentehuis en dienstencentrum.

III. Inventaris van dit kerkgebouw

A. Eigenaarschap

Het kerkgebouw is eigendom van de kerkfabriek.

De grond waarop ze staat is door de gemeente Essen ter beschikking gesteld; in de overeenkomst staat vermeld dat, wanneer de kerk ontheven wordt aan de eredienst, de grond terug naar de gemeente gaat.

B. Beschermingsstatus

Geen beschermingsstatus.

C. Cultuurhistorische waarde

Moderne gotische kerk, gelegen in de as van de Stationsstraat en achteruitwijkend ten aanzien van de rooilijn; kerkhof aan oostzijde. Gebouwd in 1950-52 naar ontwerp van architect Gustaaf Van Meel, ter vervanging van de 18de-eeuwse kerk (begonnen 1729, vergroot in 1767 met koor (?) en transept, in 1772 voorzien van toren en in 1857 vergroot met zijbeuken) die in 1944 volledig werd verwoest.

toegang tot hoogsaal en toren; toilet voor het publiek.

Schip van vier traveeën, breed transept en ondiep koor met aansluitende dienstlokalen: sacristie, bloemenlokaal, multifunctionele ruimte met toilet, apart toegankelijke weekkapel.

Baksteenbouw onder pannen zadel- en lessenaarsdaken; spitsboogvensters. In nis boven hoofdportaal hardstenen Onze-Lieve-Vrouwebeeld door Albert Poels. Geel bakstenen interieur.

E. Actuele bouwфysische toestand

De kerk is als geheel object in redelijk bouwфysische toestand en wordt goed onderhouden.

Als enig risico op gevolgschade werd door Monumentenwacht gescheurd steenwerk aan het ZO-galmbord vernoemd (gevaar voor passanten). Dit is ondertussen weggenomen.

Het dak + kapconstructie en zolder zijn in redelijke bouwфysische toestand maar wel goed onderhouden en houden weinig risico op gevolgschade in.

Er moeten enkele pannen en een hoekkeper vervangen worden, loodaansluitingen zijn uitgezakt en de zinkbekleding van het torenluik is verweerd. Deze zaken moeten tussen dit en enkele jaren opgelost worden.

De dakwaterafvoer, draagstructuur en overspanning, schrijnwerk en beglazing zijn in goede bouwфysische toestand en worden goed onderhouden.

Aan het zuidwest-dak zijn de gootklossen uitgezakt; enkele zones voegwerk zijn uitgespoeld; de ijzeren ramen vertonen beginnende roestvorming. Het schilderwerk van de houten dakkapel en deuren is verschaald waardoor al wat houtwerk zichtbaar is.

In de voorbije jaren werd geïnvesteerd in:

Nieuwe CV-installatie op aardgas geïnstalleerd in 2013

Schilderwerken (hoge) goten 2015-2016

Herstel klokkenstoel en luidinstallatie 2016

Vernieuwingswerken elektrische installatie en beveiligingswerken op zolder; met subsidie van het Vlaams gewest, in 2016-2017

Jaarlijks gebeurt er onderhoud van dak en goten (i.s.m. CKB en de andere kerken in Essen)

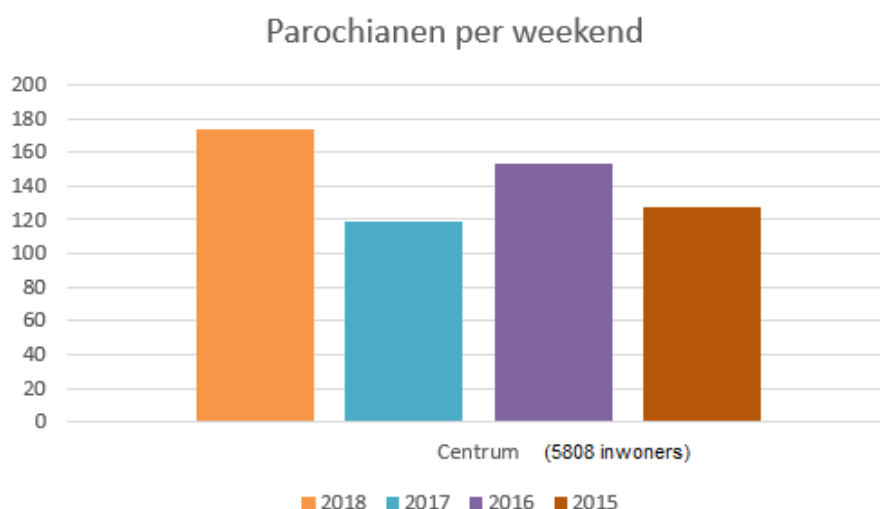
Een ploeg van vrijwillige medewerkers voert alle kleine onderhoudswerken uit.

Een ploeg van vrijwillige medewerkers zorgt voor de maandelijkse schoonmaak.

F. Actueel gebruik van het gebouw

	2018
Aantal weekendvieringen	1
Aantal weekendvieringen - wanneer	zondag 11.00 u
Weekdagvieringen	5
Aantal uitvaarten	23
Aantal dopen	18
Aantal huwelijken	4
Aantal vieringen: eerste communie	0*
Aantal vieringen: vormsel	1
Vieringen: school	2
Vieringen: Brandweer	1
Vieringen: Carnavalsvereniging	1
Oefenen zangkoor Accent	52
Oefenen zangkoor Vrijwillige zangers	12
Oefenen catechese in de kerk	2
Aantal stoelen in de kerk	635
Aantal eerste communiekanten	0*
Aantal vormelingen	31**
* Geen eerste communie in 2018 door verschuiving naar 2de leerjaar. Communiekanten in 2019: 29	
** centrum en statie organiseren gezamenlijk het vormsel, het even jaar in centrum, het oneven jaar in statie. in 2018 waren er tesamen 31 vormelingen, in 2019 zijn er 34 vormelingen.	

Elk jaar tellen we in alle Essense kerken in september gedurende elk weekend het aantal parochianen dat de kerk bezoekt. De grafiek van 2018 vertoont een opwaartse trend, maar dat is een gevolg van een drukbezochte viering bij het afscheid van pastoor Stan Dries. Ook wordt in September de patroonheilige gevierd wat extra mensen op de been brengt. Naast de drukbezochte vieringen met Pasen, Kerstmis, waren er op een "normale zondag" in 2018 met een gemiddeld aantal misintenties, 84 aanwezigen.

Functie in maatschappelijk leven kerk Centrum

Onze kerk is beschikbaar voor wie erom vraagt, zolang het gebruik past binnen de regels die hiervoor zijn opgesteld. Een contract met standaard gebruiksvoorwaarden en prijzen is beschikbaar. Afwijkingen van de standaard kunnen met het bestuur besproken worden.

Zo wordt de kerk af en toe gebruikt voor koor- en/of orgelconcerten, protestantse huwelijksviering, tentoonstellingen.

IV. Toekomstvisie en motivatie

Kerkelijk motivatie

Daar deze kerk Zondagskerk is, zullen de erediensten behouden blijven en kunnen we spreken van een gevaloriseerde kerk.

De kerkraad en de kerngroep zullen alles in het werkstellen om de erediensten in beste omstandigheden te doen verlopen.

Het kerkenbeleidsplan en de visie op de toekomst van onze kerk werd met de voltallige kerkraad besproken tijdens de vergaderingen van 29/05/2018, 9/10/2018, 4/12/2018 en 23/01/2019.

Het kerkenbeleidsplan werd door de kerngroep (parochieteam) besproken tijdens de vergaderingen van 24/4/18, 5/6/18, 11/12/18 en 29/1/19.

Stuurgroep

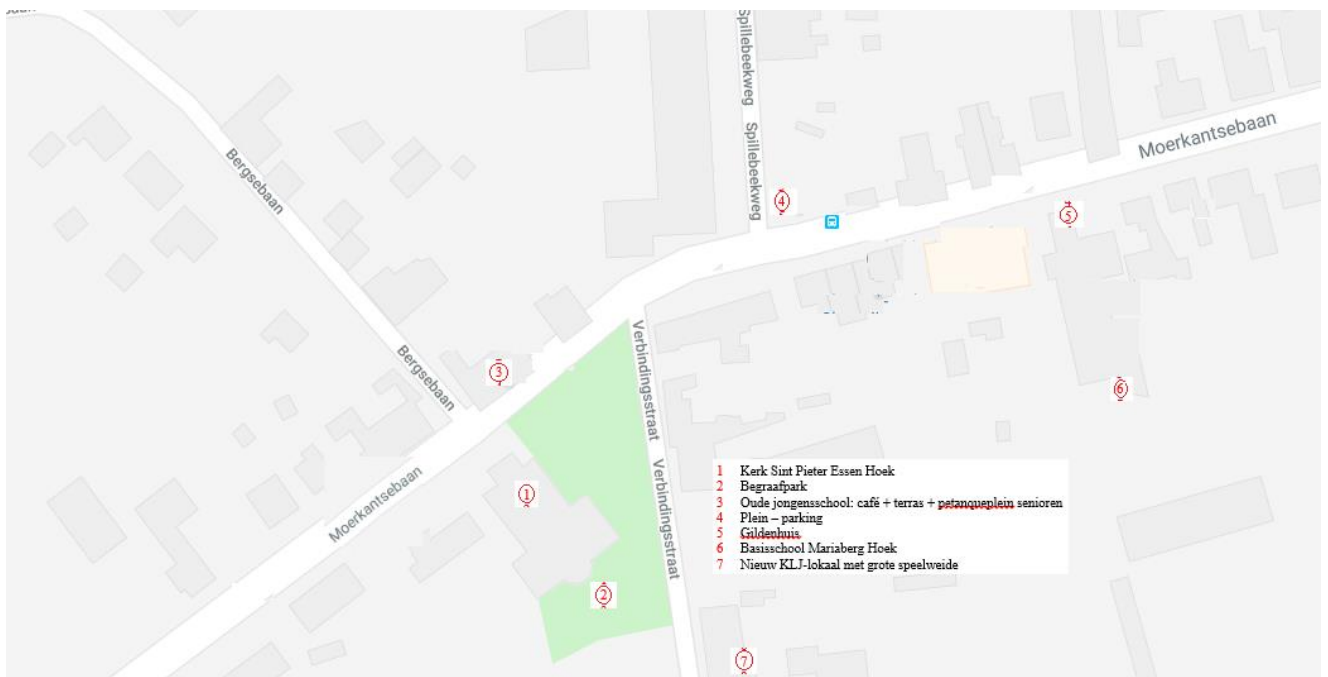
De stuurgroep neemt akte dat deze kerk de zondagskerk is en dat ze gevaloriseerd zal worden. Dit besluit werd genomen in de stuurgroep vergadering van 5/9/2019.

2.2 Sint Pieter, Essen Hoek

I. Gegevens

- Sint Pieter Essen Hoek.
- Moerkantsebaan 309, 2910 Essen.
- Pastorale eenheid Onze Lieve Vrouw Essen Kalmthout, Dekenaat Noorderkempen, Vicariaat Kempen, Bisdom Antwerpen.

II. Situering kerkgebouw in ruimtelijke omgeving

- Zie kaart hierboven.

III. Inventaris van dit kerkgebouw

A. Eigenaarschap

De kerkfabriek is eigenaar van de kerk en de grond waarop de kerk staat.

De grond waarop het aanpalende kerkhof (vernieuwd en uitgebreid) is gelegen, werd in erfpacht gegeven aan de gemeente.

B. Beschermingsstatus

Geen beschermingsstatus.

C. Cultuurhistorische waarde

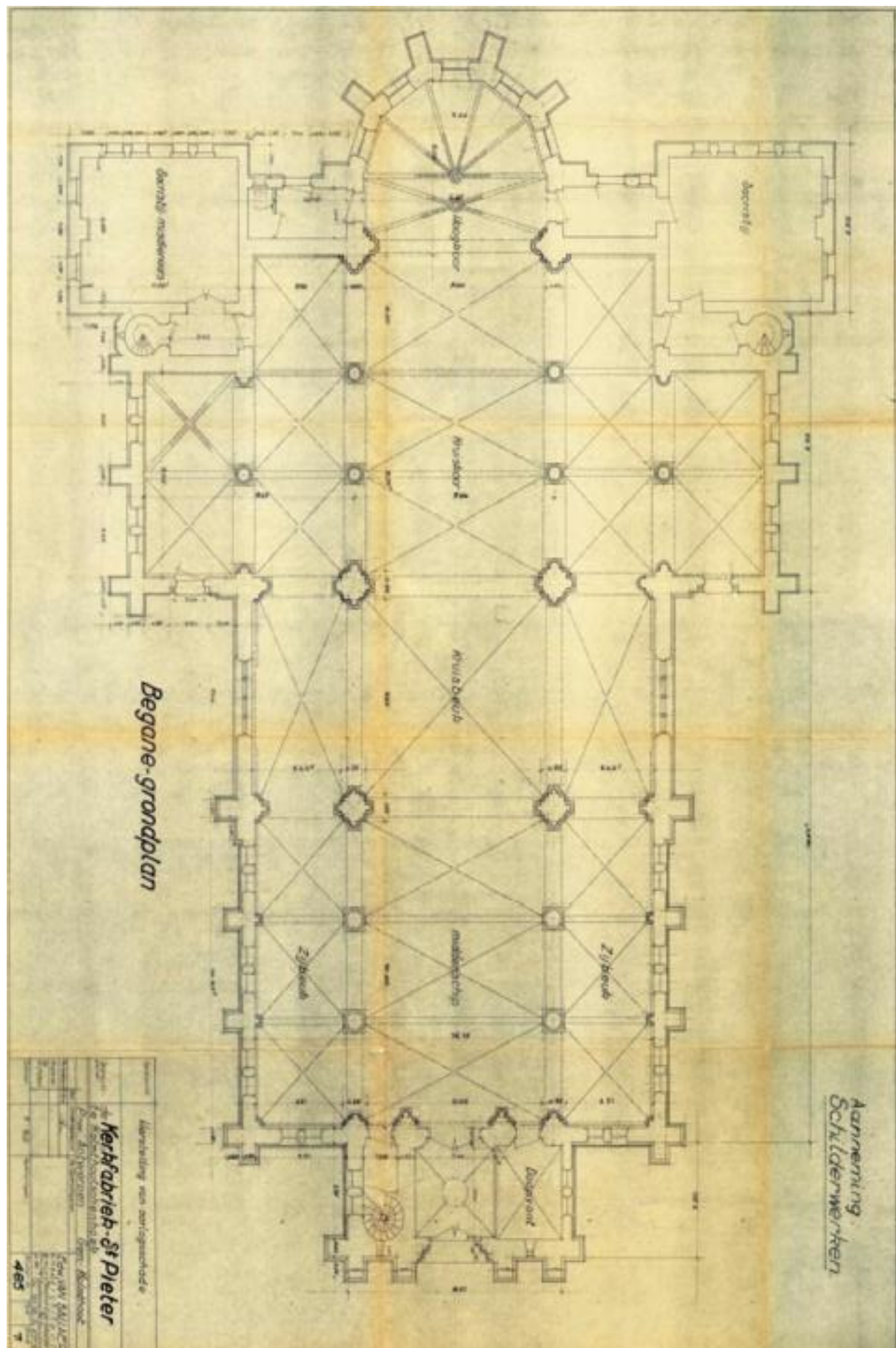
Parochiekerk Sint-Pieter (Kalmthoutse Hoek). Noordzuid-georiënteerde neogotische kerk met kerkhof aan oostzijde opgetrokken in 1859-1863 naar ontwerp van architect Eugene Gife, vergroot in 1929-31 naar ontwerp van architect Gustaaf Careels (nieuw koor en transept), geteisterd in 1944 en vrijwel volledig vernieuwd in 1949 naar ontwerp van architect Eduard Van Ballaer (onder andere nieuwe toren).

Hallenkerk met driebeukig schip van drie traveeën, transept, koor van drie rechte traveeën en zevenzijdige sluiting, aanleunende zijkoren en westtoren. Baksteenbouw onder leien bedaking. Markerende steunberen, spitsbogige muuropeningen en oculi.

D. Grondplan van het gebouw

Grondplan: Vooraan midden inkomportaal kerk, links ingang naar kerktoeren, rechts doopvont, vervolgens middenschip met links en rechts zijbeuken, dan kruisbeuk en kruiskoor, waarna hoogkoor met altaar, rechts sacristie en links sacristie misdienaars.

E. Actuele bouwфysische toestand

In 2009 is de kerk grondig gerestaureerd. De werken werden uitgevoerd door PIT – Antwerpen.

De kostprijs bedroeg €400.000

Alles werd nagezien, ofwel hersteld, ofwel vervangen.

Kerkzolder : opruimen, vernieuwing loopbrug, nieuwe dakkapellen, ...

Dak : ladderhaken, nieuwe nokpannen, ...

Nazicht klokkentoren, spits, galmborden, ijzerwerk-klokkenstoel, ...

Zinken dakgoten, afvoerpijpen, zinken dakbedekking, zinken platte daken

Herstelling bliksemafleider

Herstelling van ijzeren raambruggen,

Verankeringsijzers, sierijzerwerk van puntgevels, van ramen van 2 sacristies

Beschermglas ramen koor

Herstelling van gevelsteen, puntgevels

Reiniging gevels

Uitslijpen van voegen en voegwerken

Verniswerken deuren en ramen

Schilderwerken

Oprichten stellingen en afbreken

Actuele bouwфysische toestand kerk Hoek

Het verslag “Bouwkundige Inspectie Monumentenwacht 2018” geeft de conditie weer van het hele gebouw en per rubriek op een 6-delige schaal, en dit voor 3 aandachtspunten:

GEHELE OBJECT

Bouwфysische toestand	redelijk
Onderhoud	redelijk
Risico op gevolgschade	redelijk

DAK

Bouwфysische toestand	redelijk
Onderhoud	redelijk
Risico op gevolgschade	redelijk

DAKWATERAFVOER

Bouwфysische toestand	redelijk
Onderhoud	matig
Risico op gevolgschade	redelijk

KAPCONSTRUCTIE en ZOLDER

Bouwфysische toestand	goed
Onderhoud	goed
Risico op gevolgschade	weinig

DRAAGSTRUCTUUR en OVERSPANNING

Bouwфysische toestand	goed
Onderhoud	goed
Risico op gevolgschade	geen

SCHRIJNWERK en BEGLAZING

Bouwfysische toestand	matig
Onderhoud	redelijk
Risico op gevolgschade	redelijk

Het verslag van monumentenwacht wijst op een aantal zaken die dringend hersteld of vervangen moeten worden alsook een aantal minder dringende herstellingswerken waaronder :

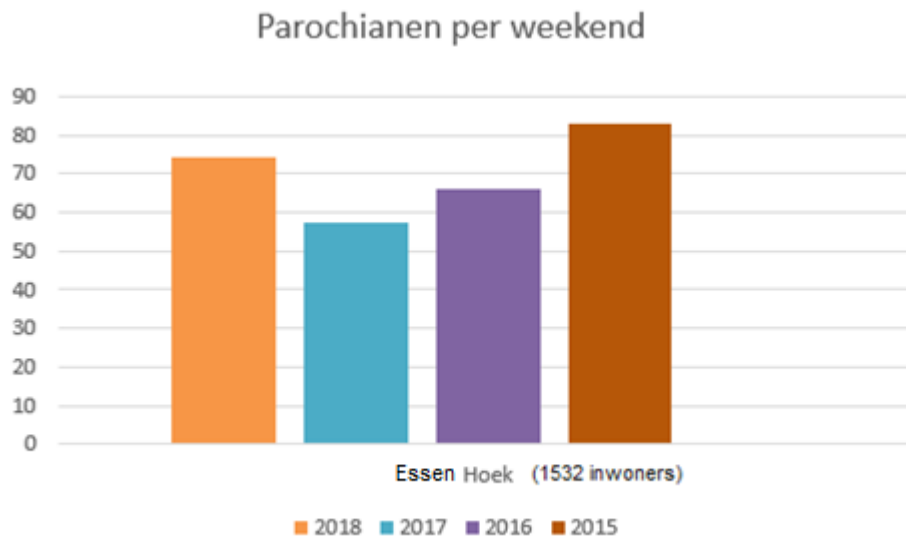
- Leibedekking, goten en afvoer herstellen van het dak.
- Zolder : verankering van de dak structuur met het muurwerk vernieuwen
- Enkele glas in loodramen restaureren.
- Herstelwerk aan het kruis op de toren en beschadigingen herstellen en leien vervangen.

Deze werken zijn in het nieuwe meerjarenplan (2020-2025) opgenomen.

F. Actueel gebruik van het gebouw

	2018
Aantal weekendvieringen	1
Aantal weekendvieringen - wanneer	zondag 10.00 u
Weekdagvieringen	4
Aantal uitvaarten	13
Aantal dopen	6
Aantal huwelijken	2
Woord en communiediensten	12
Aantal vieringen: eerste communie	0 *
Aantal vieringen: vormsel	1
Gezinsvieringen	6
Schoolvieringen	1
Oefenen zangkoor	35
Aantal stoelen in de kerk	330
Aantal eerste communicanten	0 *
Aantal vormelingen	27
* Geen eerste communie in 2018 door verschuiving naar 2de leerjaar. Communicanten in 2019: 15	

Elk jaar tellen we in alle Essense kerken in september gedurende elk weekend het aantal parochianen dat de kerk bezoekt. De grafiek van 2018 vertoont een licht opwaartse trend, maar dat is een gevolg van een drukbezochte viering bij Ziekenzalving. Naast de drukbezochte vieringen met Pasen, Kerstmis, waren er op een “normale zondag” in 2018 met een gemiddeld aantal misintenties, 68 aanwezigen.

Functie in maatschappelijk leven kerk Essen Hoek

Het Davidsfonds organiseert een Kerstconcert, en regelmatig worden de vieringen opgeluisterd met Gregoriaanse gezangen. Het koor repeteert ook in de kerk.

IV. Toekomstvisie en motivatie

Kerkelijk werkgroep

Parochie Sint-Pieter is een kleine levendige gemeenschap, waar iedereen elkaar kent, met voldoende en gemotiveerde vrijwilligers en voldoende voorgangers voor de diensten.

De parochie heeft nood aan een kerkgebouw waarin religieuze diensten kunnen plaatsvinden, waarin de sacramenten (+ belangrijke momenten in het leven) kunnen gevierd worden om tegemoet te komen aan de wens van de parochianen en als zingevings- en bindmiddel voor deze gelovige gemeenschap.

Er is geen ander kerkgebouw of parochie in de nabije omgeving en er is geen openbaar vervoer (enkel schoolvervoer De Lijn).

De kerkraad wil meer kenbaar maken aan de inwoners van Essen-Hoek en omstreken dat het kerkgebouw ook voor andere doeleinden (zoals culturele) mag gebruikt worden.

Het kerkgebouw leent zich niet voor een andere indeling en we zien ook niet direct waarmee we een instantie of vereniging tegemoet kunnen komen door een herinrichting te doen.

Vergaderdata parochie: 18/02/2018 – 18/03/2018 – 23/01/2019

Vergaderdata kerkraad: 29/04/2019 – 25/04/2019 - 1 /04/2019 – 6/02/2019 – 19/09/2018 – 23/04/2018

Stuurgroep

Op middellange termijn kunnen wijzigingen in de situatie van dit kerkgebouw een her-evaluatie van zijn huidige bestemming (valorisatie) noodzakelijk maken. Daarom opteren we om het kerkenbeleidsplan jaarlijks te laten evalueren tijdens het overleg met het Centraal Kerkbestuur. Daarbij wordt jaarlijks geoordeeld of beide partijen de gesprekken effectief vanaf dat moment willen opstarten. En ofdat er dus geopteerd moet worden voor valorisatie of een onderzoek naar neven- of herbestemming gestart moet worden.

Dit besluit werd genomen in de stuurgroep vergadering van 5/9/2019.

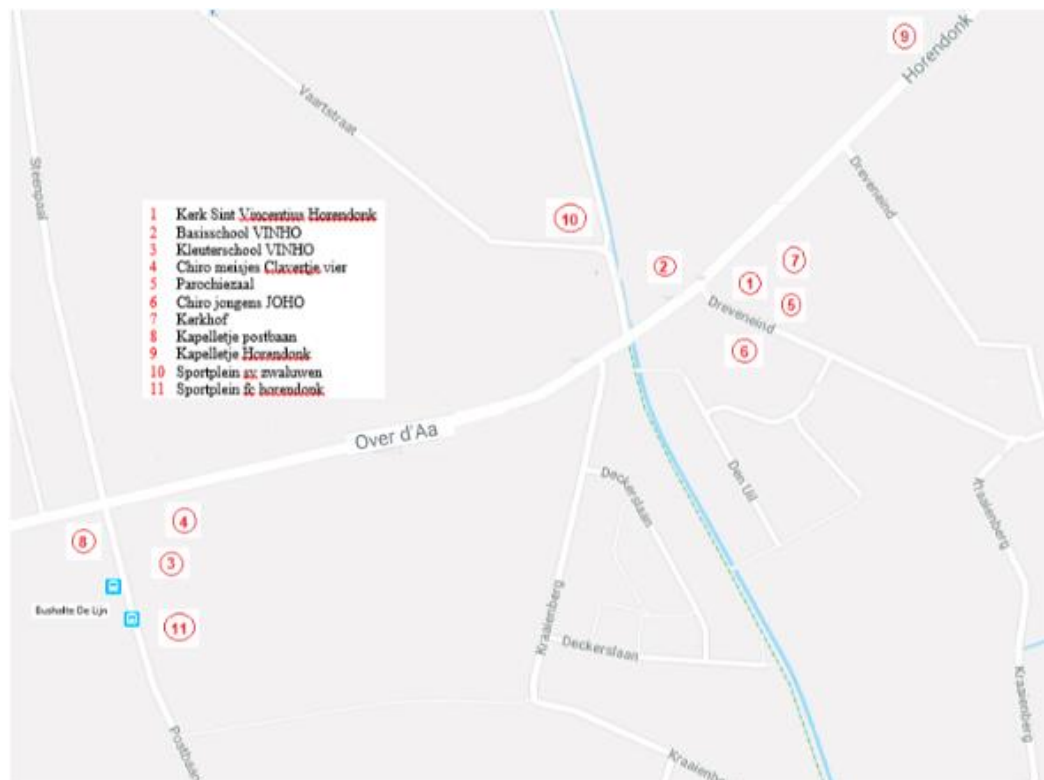
2.3 Sint Vincentius à Paulo, Horendonk

I. Gegevens

- Sint Vincentius à Paulo
- Dreveneind 1, 2910 Essen.
- Pastorale eenheid Onze Lieve Vrouw Essen Kalmthout, Dekenaat Noorderkempen, Vicariaat Kempen, Bisdom Antwerpen..

II. Situering kerkgebouw in ruimtelijke omgeving

- Openbaar vervoer bussen van “De Lijn” aan Postbaan en kerk.
- Parking aan kerk, kruising Over d’Aa – Postbaan, sportplein De Zwaluwen en sportplein Horendonk.

De kerk is gelegen in het centrum van Horendonk op de splitsing van de straten Dreveneind en Horendonk. De kerkomgeving zou het uithangbord van het dorp kunnen zijn maar de aanleg komt sterk verouderd over. Een heraanleg ervan waarbij het Heilig Hart beeld centraal blijft staan is voorzien in de uitvoering van fase 2 heraanleg Over d'Aa.

De parking is vrij klein en is ook de enige parking in het centrum van Horendonk. Uitbreiding ervan aan de noordzijde van de kerk is voorzien in de uitvoering van fase 2 van de heraanleg van Over d'Aa.

Om dit mogelijk te maken werd door de kerkfabriek aan het gemeentebestuur van Essen een recht van opstal verleend.

Andere kerken in de omgeving zijn op meer dan vier kilometer van het dorpscentrum van Horendonk gelegen.

Op enkele meters van het kerkgebouw ligt de parochiezaal van Horendonk.

De lagere school ligt op een boogscheut.

III. Inventaris van dit kerkgebouw

A. Eigenaarschap

De kerkfabriek is eigenaar van het gebouw. Op 27 februari 2018 werd de akte van vestiging van een recht van opstal voor het gemeentebestuur Essen voor de kerkomgeving (sectie A deel van nummer 820/A – Lot 1 van het opmetingsplan opgemaakt door landmeter-expert Gert Matheusen op 4/12/2017) verleden. Bij koninklijk besluit van 12 december 1898 werd in de wijk Horendonk, een hulpkerk opgericht onder de aanroeping van de Heilige Vincentius à Paulo. In eerste instantie werd een houten noodkerk opgericht, die in 1903 – 1905 vervangen werd door de eerste stenen kerk. Deze kerk werd op 23 oktober 1944 door de Duitsers vernield. Tien jaar later, op 23 oktober 1954 is de voltooiing van de nieuwe (huidige) kerk een feit en wordt ze plechtig ingewijd.

B. Beschermingsstatus

Orgel uit het vierde kwart van de 17de eeuw, auteur onbekend. Bescherming monument sinds 03-06-1986. Bouwkundig erfgoed sinds 14-09-2009.

In 1920 wordt ter vervanging van het harmonium (1899) van organist Hooybergs een nieuw orgel in de kerk geplaatst. Het klein viervoets barokorgel was lange tijd het eerste en enige erkend monument in de gemeente Essen (MB 3 juni 1986). De bouwer en het bouwjaar van dit monument zijn onbekend. De windlade, pijpwerk en de houten kast dateren vermoedelijk uit het midden van de 17e eeuw.

De restauratie van het orgel en de adelaar zijn in het prille begin van deze eeuw gebeurd door orgelbouwer Gerard Pels in samenwerking met orgeldeskundige Jef Braeckmans.

Stan Grooten stond in voor de restauratie van de adelaar. Alle verflagen van de vorige eeuwen werden verwijderd tot de oorspronkelijke eikenhouten constructie zichtbaar werd. De frontpijpen werden belegd met tinfoel. Het klavier is belegd met palmhout en ebbenhout. De restauratiewerken werden uitgevoerd in de periode 1998 – 2002. De kostprijs bedroeg 153.979€, waarvan 20% gedragen werd door de kerkfabriek.

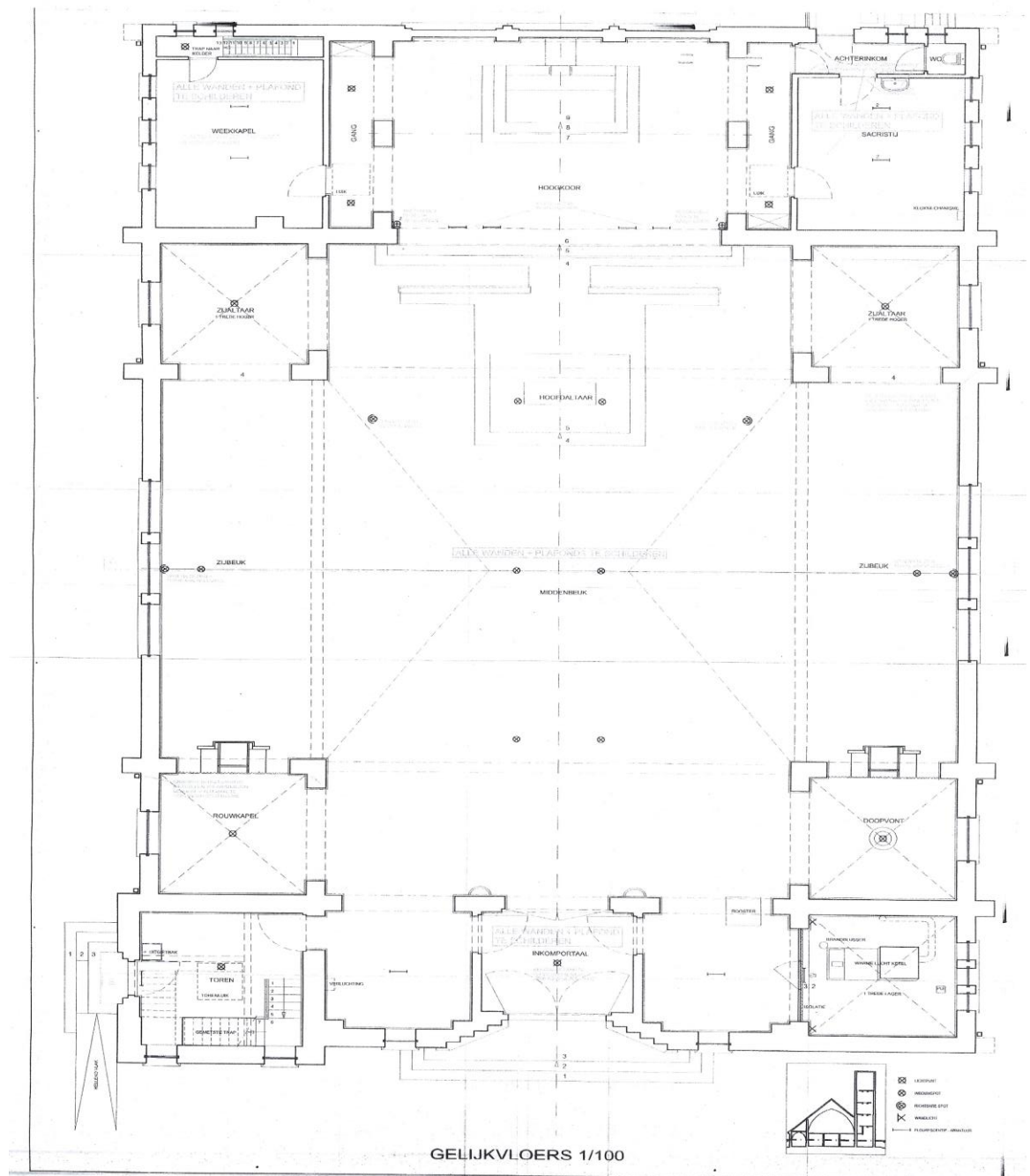
C. Cultuurhistorische waarde

Moderne neogotische kerk naar ontwerp van architect Eduard Van Ballaer, gewijd in 1953. Driebeukig bakstenen gebouw met recht afgesloten koor en flankerende westtoren.

De huidige kerk van Horendonk is bij benadering 60 jaar oud, wat relatief jong is. Buiten het geklasseerd orgel dat geplaatst is in de kerk, kunnen we niet echt spreken van een cultuurhistorische waarde.

D. Grondplan van het gebouw

Grondplan: Vooraan midden inkomportaal kerk, links en rechts van grote ingang portaal naar middenbeuk kerk, geheel vooraan rechts verwarmingslokaal met daarvoor plaats doopvieringen met doopvont, geheel vooraan links kerkstoren met buitentoegang mindervaliden en daarvoor rouwkapel, vervolgens middenbeuk met hoofdaltaar, zijbeuk rechts en zijbeuk links met telkens een

zijaltaar en biechtstoel, geheel achteraan in het midden hoogkoor, links weekkapel en ingang naar kelder, rechts sacristie met toilet en achter inkom

E. Actuele bouwфysische toestand

Na een bouwkundige inspectie uitgevoerd door de vzw Monumentenwacht Antwerpen op 6 januari 2005 heeft de kerkraad op 3 juni 2006 het lastenboek voor een eerste fase van renovatiewerken aan de kerk goedgekeurd. Deze eerste fase werd uitgevoerd in 2008/2009. De kostprijs bedroeg 172.933€ en omvatte :

1. Bereikbaarheids- en toegankelijkheidswerken ofwel veiligheidsvoorzieningen zoals aanpassingswerken aan de loopbruggen op de zolder, twee bijkomende ijzeren loopbruggen, vaste ladder van klokkentoren naar het dak van de toren en de plaatsing van ladderhaken op het dak.
2. Dakwerken: Herplaatsen aanwerkingsmortel gevelpannen en hoekpannen, renovatie dakgoten, regenwaterafvoeren en loodaansluitingen, vervangen van enkele m² dakpannen.
3. Restauratie van het glas-in-loodraam hoogzaal en vernieuwing van de galmborden.
4. Volledige schildering van de binnenzijde van de kerk en aanpassing van de verlichting van hoogkoor en altaar.
5. Bestrijding van de borende insecten die zich in de houten dakgebinten en trap in de kerktoren hebben genesteld.

Enkele jaren voor deze renovatiewerken werd het vast en los meubilair door een erkende firma behandeld tegen borende insecten. Tijdens de voorbije zomerperiode werd al het hout- en ijzerwerk aan de buitenzijde van de kerk opnieuw geschilderd. Sinds 2018 zijn 3 mobiele operatoren gehuisvest in de kerktoren. Naast het betalen van een jaarlijkse vergoeding van 21.000 €, nemen de operatoren ook de kosten van brand en inbraakbeveiliging van het grootste deel van de kerk voor hun rekening. Ook de nieuwe bliksemafleiding werd geplaatst en wordt jaarlijks onderhouden door deze operatoren. Het kerkgebouw is toegankelijk voor rolstoelgebruikers. De akoestiek is goed en heeft één grote, open, mooie ruimte (beuk).

Het kerkgebouw bevindt zich in een goede tot zeer goede bouwфysische toestand; biedt weinig mogelijkheden tot compartimentering en heeft geen cultuurhistorische waarde.

Het verslag: “Bouwkundige Inspectie Monumentenwacht 2018” geeft de conditie weer van het hele gebouw en per rubriek op een 6-delige schaal, en dit voor 3 aandachtspunten:

GEHELE OBJECT

Bouwфysische toestand	goed
Onderhoud	goed
Risico op gevolgschade	weinig

DAK

Bouwфysische toestand	redelijk
Onderhoud	goed
Risico op gevolgschade	weinig

DAKWATERAFVOER	
Bouwfysische toestand	redelijk
Onderhoud	matig
Risico op gevolgschade	weinig

KAPCONSTRUCTIE en ZOLDER	
Bouwfysische toestand	goed
Onderhoud	redelijk
Risico op gevolgschade	weinig

DRAAGSTRUCTUUR en OVERSPANNING	
Bouwfysische toestand	redelijk
Onderhoud	redelijk
Risico op gevolgschade	weinig

SCHRIJNWERK en BEGLAZING	
Bouwfysische toestand	goed
Onderhoud	goed
Risico op gevolgschade	geen

Volgende punten uit het verslag vragen **dringend** aandacht :

- Toren [1] : dakbedekking en topbekroning veilig bereikbaar maken voor controle en herstel. Binnen het jaar.
- Zolder [1] en [4] noord : het nestmateriaal verwijderen. Binnen het jaar.
- Daken [3]-noordoost, [5]-oost en [4]: enkele sterk verweerde gebarsten en beschadigde pannen vervangen. Indicatief 7 stuks. Binnen het jaar te vervangen.
- Loodaansluiting met de steunbeer vernieuwen. Vertoont enkele verweringsgaten, met een beperkte vochtindringing tot gevolg. Dringend.
- Kilgoot vernieuwen. Dak [3] – zuidoost. Ongeveer 7 meter. Binnen het jaar te herstellen. Is inderdaad een actueel probleem. Hiervoor heeft Costermans reeds offerte gemaakt tbv 600,00 euro. Mag uitgevoerd worden.
- Toren [1] : het kruis van nabij controleren en indien nodig te herstellen. Dringend.
- Pan waarop een bochtstuk is verkleefd van de afvoer van vleugel [5] oost verankeren tegen het uitzakken. Binnen het jaar.
- De afvoer aan vleugel [3] zuidoost herbevestigen en het bochtstuk aan de vleugel [3] noordwest verankeren met de buis. Binnen het jaar.
- Toren [1] noord : het middelste glas-in-loodpaneel op de eerste verdieping laten herstellen. Dringend.

Volgende punten uit het verslag vragen **iets minder dringend** aandacht :

- Zolder [3] : de gebreken in de zolder herstellen. Het houtwerk in zolder [3] is aan de noordwest- en noordoostzijde plaatselijk aangetast door actieve kleine klopkever. De gekantelde muurplaat met roestvrijstalen winkelhaken verankeren met het onderliggend meerwerk. Binnen de 3 jaar. Kleine klopkever is in feite 10 jaar geleden behandeld.
- Dak [3] toren : de loodaansluiting met de zalinggoot herstellen. Binnen de 3 jaar.
- Alle roestige muurankers tijdig schilderen met de nodige aandacht aan de verankering. Binnen de 3 jaar.

- Het uitgespoeld en weggevalen voegwerk herstellen en enkele ontbrekende stenen hermetzellen. Binnen de 6 jaar.
- Toren [1] : de glas-in-loodpanelen herstellen en voorzien van windroedes of ontdubbelen met glas. Binnen de 3 jaar.
- Toren [1]-zuid : de stopverfaanwerking vernieuwen en het raam ontroesten en schilderen. Binnen de 3 jaar.
- De houten deuren en de poort tijdig schilderen. Binnen de 6 jaar.
- Enkele losliggende tegels ter hoogte van de weekkapel herleggen. Binnen de 3 jaar.
- Toren [1] : beschadigd pleisterwerk herstellen.
- Bij vernieuwing van de dakbedekking de hogere zones voorzien van ladderhaken En 517. > 6 jaar.

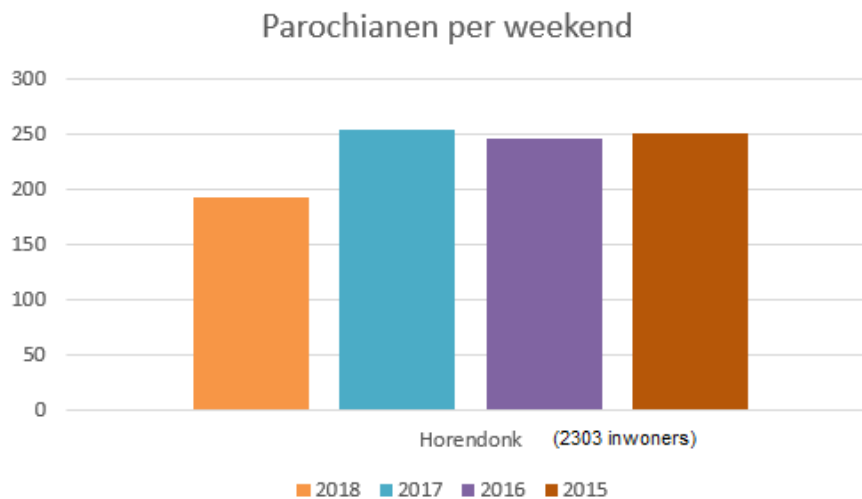
Algemeen : het dak is onderhoudsgevoelig geworden. Regelmatige controle en herstel is aangewezen.

F. Actueel gebruik van het gebouw

	2018
Aantal weekendvieringen	2
Aantal weekendvieringen - wanneer	zaterdag 17.00 u zondag 09.00 u
Weekdagvieringen	5
Aantal uitvaarten	15
Aantal avondwakes	2
Aantal dopen	8
Aantal huwelijken	3
Aantal vieringen: eerste communie	0 *
Aantal vieringen: vormsel	1
Vieringen: gezin	8
Vieringen: school	8
Vieringen: chiro	3
Vieringen: misdienaars	1
Vieringen: Hubertus	1
Vieringen: oudstrijders	1
Vieringen: Sint Andreasgilde	1
Vieringen: Samana	1
Oefenen zangkoor Sint cecilia	26
Oefenen zangkoor Gelegenheid	8
Oefenen catechese in de kerk	3
Aantal stoelen in de kerk	420
Aantal eerste communicanten	0 *
Aantal vormelingen	12
* Geen eerste communie in 2018 door verschuiving naar 2de leerjaar. Communicanten in 2019: 12.	

Elk jaar tellen we in alle Essense kerken in september gedurende elk weekend het aantal parochianen dat de kerk bezoekt. De getallen op Horendonk zijn in September steeds

wat hoger omwille van de speciale viering rond kermis/volksspelen. Naast de drukbezochte vieringen met Pasen, Kerstmis, waren er op een “normale zondag” in 2018 met een gemiddeld aantal misintenties, 153 aanwezigen. In oktober 2019 waren er op een “gewoon” weekend 140 aanwezigen in de twee vieringen samen. Op Horendonk zijn er op dit moment nog steeds twee vieringen in het weekend. De ervaring bij andere Essense kerken leert, dat indien een parochie terugvalt naar één viering, dat er dan meestal ook een terugval is van het totaal aantal aanwezigen.

Functie in maatschappelijk leven kerk Horendonk

Lezing: Jef Vermassen

Jubileum Concert: Wildbeheereenheid met jachthoornblazers en harmonie de Verenigde statievrienden

Orgelconcert: Professioneel orgelist Jos Peeters

Openmonumentendag: Organist Emmanuel Van Kerckhoven

Tentoonstelling: *Openmonumentendag,
*40 jaar pastoor Horendonk,
*Kunstroute,

Klassiek orkest: Slovak Sinfonietta uit Slowakije

School: De kerk werd tijdens de kerstperiode door de school gebruikt voor een actie in kader van music for life. Voor de kerstperiode 2019/2020 wordt de kerk ook ter beschikking gesteld indien de school dit wenst.

De school heeft gevraagd om in kader van hun noodplan de kerk te mogen inschakelen bij crisissituaties. Akkoord hiervoor werd gegeven.

De kerk is dagelijks toegankelijk van 8.00 uur tot 18.00 uur en wordt ook frequent bezocht voor een moment van bezinning en gebed. De kerk wordt momenteel nog weinig gebruikt voor culturele activiteiten zoals concerten. De aanwezigheid van het barok orgel leent zich tot meer.

Uiteraard dient bij de organisatie van niet religieuze activiteiten de eerbareheid van het gebouw gerespecteerd te worden.

IV. Toekomstvisie en motivatie

Kerkelijke werkgroep

De toekomstvisie voor het kerkgebouw van Horendonk is dat het maximaal haar huidige bestemming voor de eredienst behoudt. De motivatie hiervoor is dat de kerk zich nog in vrij goede staat bevindt, Horendonk een levendige kerkgemeenschap heeft met bereidwillige vrijwilligers en dat we streven naar een wekelijkse liturgie in de kerk.

-kerkraad op 04-10-2018, 14-02-2019,
-kerngroep op 12-03-2019,
-kerkraad en kerngroep samen op 28-01-2019,

Stuurgroep

Op middellange termijn kunnen wijzigingen in de situatie van dit kerkgebouw een her-evaluatie van zijn huidige bestemming (valorisatie) noodzakelijk maken. Daarom opteren we om het kerkenbeleidsplan jaarlijks te laten evalueren tijdens het overleg met het Centraal Kerkbestuur. Daarbij wordt jaarlijks geoordeeld of beide partijen de gesprekken effectief vanaf dat moment willen opstarten. En ofdat er dus geopteerd moet worden voor valorisatie of een onderzoek naar neven- of herbestemming gestart moet worden.

Dit besluit werd genomen in de stuurgroep vergadering van 5/9/2019.

2.4 Sint-Jan Baptist, Wildert

I. Gegevens

- Sint-Jan Baptist
- Sint Jansstraat 87, 2910 Essen.
- Pastorale eenheid Onze Lieve Vrouw Essen Kalmthout, Dekenaat Noorderkempen, Vicariaat Kempen, Bisdom Antwerpen..

II. Situering kerkgebouw in ruimtelijke omgeving

- Openbaar vervoer trein “NMBS” en bussen van “De Lijn” aan Sint-Jansstraat.
- Zie kaart hieronder

III. Inventaris van dit kerkgebouw

A. Eigenaarschap

De kerkfabriek is eigenaar van het gebouw en de gronden.

B. Beschermingsstatus

Geen beschermingsstatus.

C. Cultuurhistorische waarde

Moderne gotische kerk van 1949 naar ontwerp van architect Van Kerkhoven; kerkhof aan oostzijde.

Driebeukig schip van zeven traveeën, koor van één rechte travee en halfronde apsis; flankerende westtoren en ten westen weekkapel. Baksteenmetselwerk met leien bedaking.

Architectural floor plan of the first floor of the 'Hauptgebäude' (Main Building). The plan shows a large central hall labeled 'MIT VORZUGSWEISEN' (with preference). At the top is a semi-circular entrance labeled '100 LG 80' and '100 LG 80'. To the left is a 'BÜRO' (office) and to the right is a 'KASSE' (cashier). The bottom section contains a 'POOR ECL.' (poor school), 'KASSE' (cashier), 'KASSE' (cashier), and 'KASSE' (cashier). The plan is detailed with dimensions and room numbers.

40

E. Actuele bouwfysische toestand

Aan het kerkgebouw werden reeds diverse restauratiewerken in het verleden uitgevoerd.

Hierbij een overzicht van de recentste restauratiewerken :

- Renovatie van het volledige dak van de kerk in 2011
- Renovatie van de ramen van het kerkgebouw in 2011
- Verlichtings- en elektriciteitswerken in de kerk in 2012
- Renovatie en onderhoud van het orgel in 2012
- Schilderwerken van de binnenzijde van de kerk in 2014

Op 23.04.2018 werd nog een bouwkundige inspectie van het kerkgebouw en Lourdesgrot uitgevoerd door het Team Monumentenwacht van de Provincie Antwerpen. Hieruit kwam naar voor dat de bouwfysische toestand van het kerkgebouw als goed te omschrijven was, en de staat van onderhoud als uitstekend. De bouwfysische toestand van de aparte delen van de kerk werd als volgt omschreven :

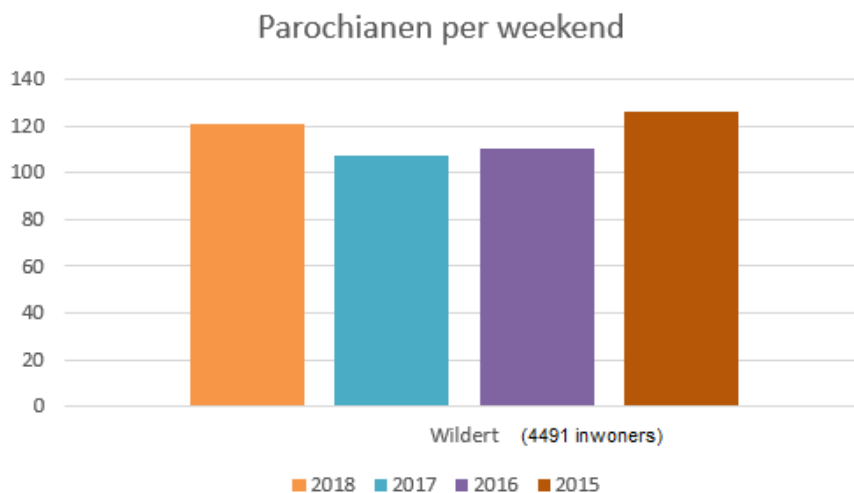
- Dak : uitstekend
- Dakwaterafvoer : goed
- Kapconstructie en zolder : uitstekend
- Draagstructuur en overspanning : uitstekend
- Schrijnwerk en beglazing : uitstekend.

Er werden een aantal adviezen uitgebracht met een planning voor de volgende zes jaren. Een deel van deze adviezen is reeds afgewerkt door vrijwilligers. Het resterende deel wordt in 2019 uitgevoerd.

F. Actueel gebruik van het gebouw

	2018
Aantal weekendvieringen	1
Aantal weekendvieringen - wanneer	zaterdag 18.30 u
Aantal uitvaarten	13
Aantal dopen	19
Aantal huwelijken	2
Aantal vieringen: eerste communie	0 *
Aantal vieringen: vormsel	1
Vieringen: gezin	10
Vieringen: Samana	2
Oefenen zangkoor	52
Oefenen catechese in de kerk	4
Aantal stoelen in de kerk	400
Aantal eerste communicanten	0 *
Aantal vormelingen	33
* Geen eerste communie in 2018 door verschuiving naar 2de leerjaar. Communicanten in 2019: 22.	

Elk jaar tellen we in alle Essense kerken in september gedurende elk weekend het aantal parochianen dat de kerk bezoekt. In de kerk van Wildert is er bijna elke maand één gezinsviering waar de toekomstige communicanten en hun familie op uitgenodigd worden. Tijdens deze vieringen komen er meer dan 200 parochianen. Naast de drukbezochte vieringen met Pasen, Kerstmis, waren er op een “gemiddelde” zaterdagavondviering in 2018 meer dan 85 aanwezigen.

Er is geen gebruik door andere erediensten.

De kerk wordt wel gemiddeld 1 of 2 maal per jaar gebruikt voor concerten (o.a. door het koor “Zing met Ons” en harmonie “Essentia”) Het kerkorgel wordt ook soms gebruikt door een leerling van Muzarto.

Er is geen regelmatig multifunctioneel of nevengebruik.

IV. Toekomstvisie en motivatie

Kerkelijke werkgroep

Op 12.12.2018 zijn we met de Kerkraad samengekomen met de Kerngroep en hieruit bleek dat we de kerk van Sint-Jan Baptist te Wildert in zijn huidige bestemming voor de eredienst willen behouden. De redenen hiervoor zijn dat we in Wildert een levendige kerkgemeenschap hebben met sterk bereidwillige vrijwilligers en dat we streven naar een wekelijkse liturgie in de kerk van Wildert. De afstand tot de kerk van Essen- centrum bedraagt meer dan 5 km, en Wildert heeft ca 4490 inwoners. Voor de volgende jaren verwachten we dat er zonder tegenslagen geen belangrijke investeringen nodig zijn aan het kerkgebouw dat in een goede tot uitstekende toestand verkeert volgens een recente inspectie door Monumentenwacht.

Stuurgroep

Op middellange termijn kunnen wijzigingen in de situatie van dit kerkgebouw een her-evaluatie van zijn huidige bestemming (valorisatie) noodzakelijk maken. Daarom opteren we om het kerkenbeleidsplan jaarlijks te laten evalueren tijdens het overleg met het Centraal Kerkbestuur. Daarbij wordt jaarlijks geoordeeld of beide partijen de gesprekken effectief vanaf dat moment willen opstarten. En ofdat er dus geopteerd moet worden voor valorisatie of een onderzoek naar neven- of herbestemming gestart moet worden.

Dit besluit werd genomen in de stuurgroep vergadering van 5/9/2019.

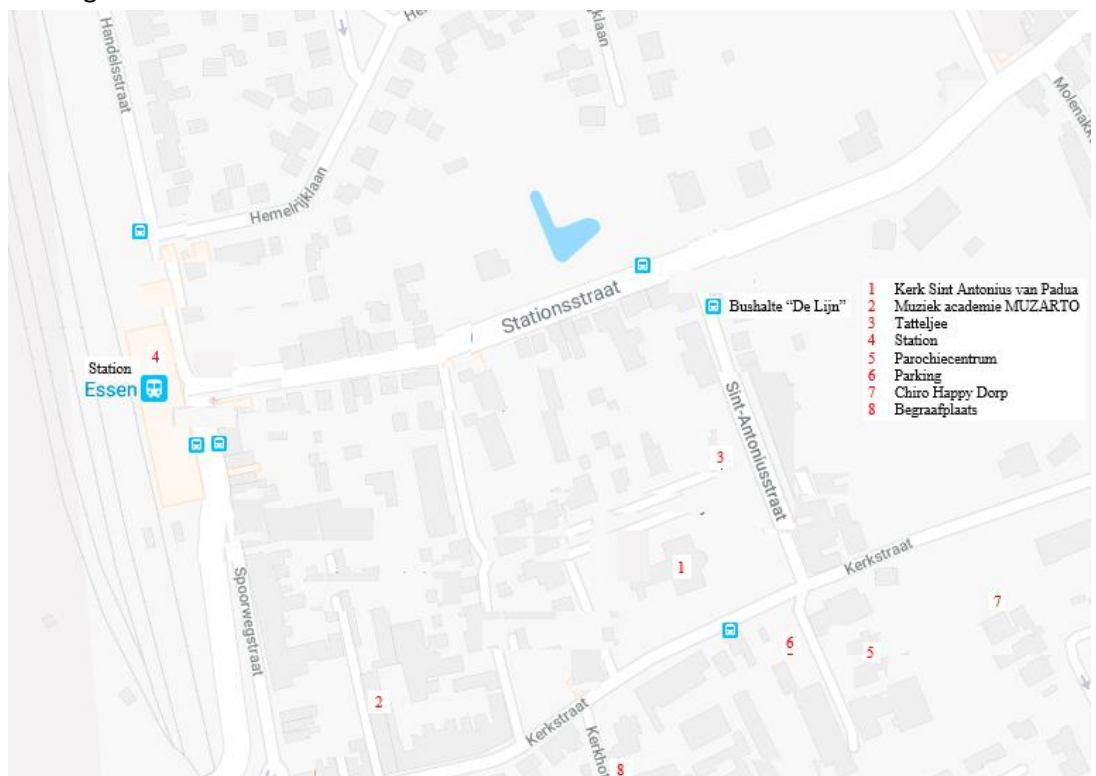
2.5 Sint Antonius van Padua, Statie

I. Gegevens

- Sint Antonius van Padua
- Sint-Antoniusplein z/n, 2910 Essen.
- Pastorale eenheid Onze Lieve Vrouw Essen Kalmthout, Dekenaat Noorderkempen, Vicariaat Kempen, Bisdom Antwerpen.

II. Situering kerkgebouw in ruimtelijke omgeving

- Openbaar vervoer trein “NMBS” en bus “De Lijn” aan Stationsstraat.
- Parking aan kerk en aan station.

III. Inventaris van dit kerkgebouw

A. Eigenaarschap

Kerkfabriek is eigenaar van de kerk.

Het mooie park rond de kerk is in erfpacht gegeven aan de gemeente die dan ook in het onderhoud voorziet. Het park is steeds voor iedereen toegankelijk.

B. Beschermingsstatus

Geen beschermingsstatus.

C. Cultuurhistorische waarde

Gelegen nabij het station waar na 1854 een nieuwe woonwijk ontstond; de oprichting van de parochie dateert van 1905. Vrijstaande neogotische kerk op beboomd plein.

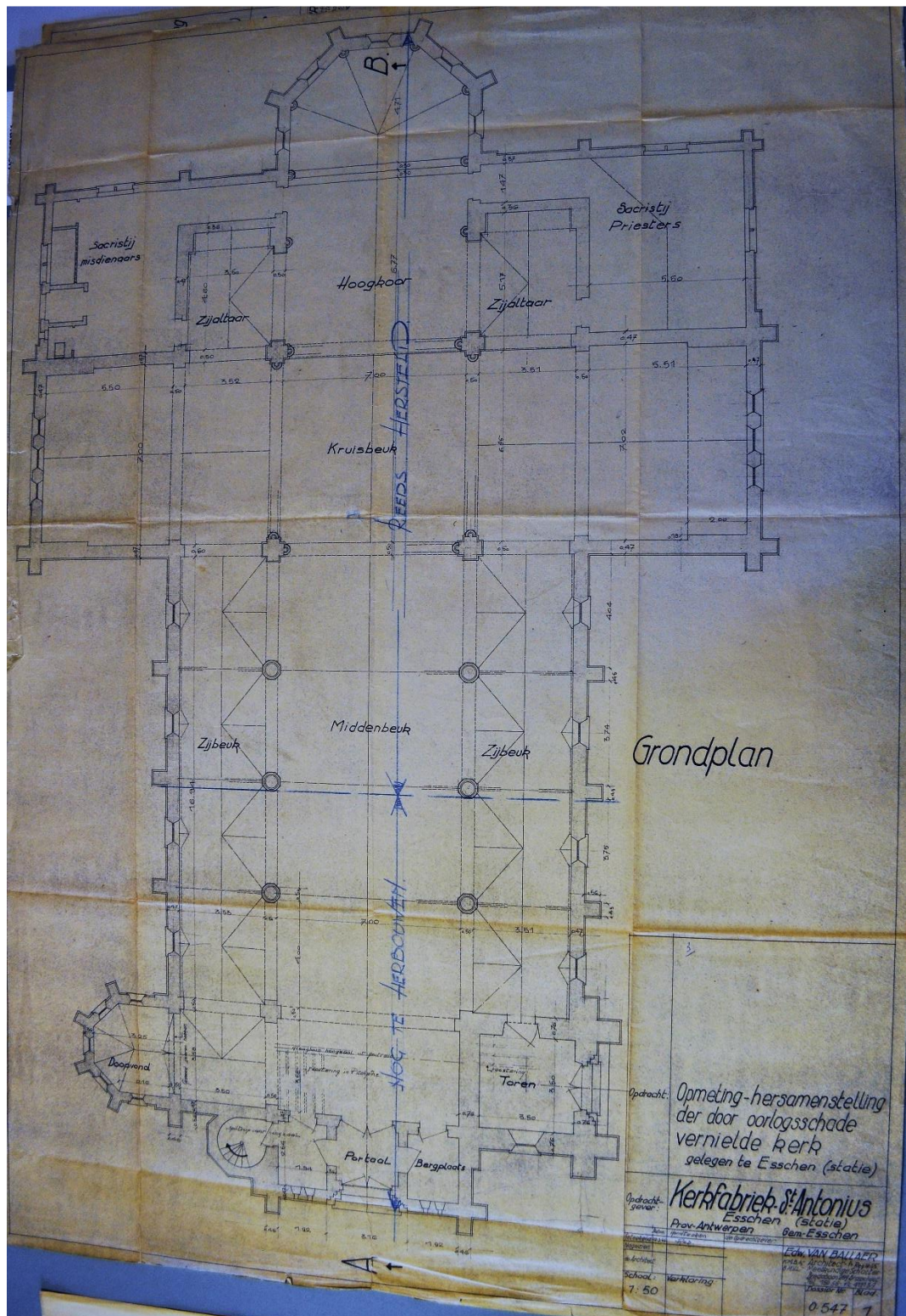
Gebouwd in 1907-08 naar ontwerp van architect Jules Bilmeyer; zwaar beschadigd tijdens de Tweede Wereldoorlog, hersteld in 1946-51.

Kruisbasiliek met driebeukig schip van vier traveeën, transept van twee traveeën, koor van één travee en vijfzijdige sluiting. Flankerende westtoren. Baksteenmetselwerk onder leien bedaking; ritmering door middel van steunberen. Spitsbogige muuropeningen.

Spitsbogenarcades op arduinen zuilen met dito polygonale sokkel en knoppenkapiteel van witte steen, als steun voor driekwartzuiltjes naar de gewelfribben; houten spitsstongewelven.

D. Grondplan van het gebouw

Grondplan: Vooraan midden inkomportaal kerk, rechts ook ingang naar de kerk. middenbeuk, zijbeuk rechts en zijbeuk links. Er is een (kleine) sacristie, waar soms ook de dopen plaatsvinden (omdat deze gemakkelijker te verwarmen is). Hoogzaal met orgel, bereikbaar via wenteltrap. Orgel heeft in 2018 nog een

groot onderhoud gehad. 1 bezoekerstoilet aanwezig. Mindervaliden kunnen de kerk betreden via een zij-ingang. Ruimte voor opslag. Verwarming op gas.

E. Actuele bouwfysische toestand

Het verslag:

“Bouwkundige Inspectie Monumentenwacht:

GEHELE OBJECT

Bouwfysische toestand	Redelijk
Onderhoud	Matig
Risico op gevolgschade	Redelijk

In 2005 werd de restauratie beëindigd van de kerk. Deze restauratiewerken bestonden vooral uit beperkte werken aan het dak, de restauratie van de gevels, zijnde uitkappen en her voegen, en restauratiewerken aan het interieur zijnde vooral pleister- en schilderwerken. Bovendien werd de kruisweg hersteld en ook het Sint-Antoniusbeeld kreeg een opknapbeurt.

Door monumentenwacht werd in 2018 een inspectiebezoek gebracht met verschillende belangrijke bemerkingen. De algehele toestand van de kerk wordt als redelijk aanzien, maar zijn er opmerkingen naar vooral het dak toe, alsook naar het onderhoud toe op verschillende onderdelen, die ‘matig’ scoren.

Omdat het dak in zijn geheel niet werd aangepakt in 2005 is dit de hoogste zorg. Versleten natuurleien, afgebroken leihaken, verweerd lood, maken dat leien gaan afschuiven en zorgen voor lekkages. Deze hebben effect op binnen bepleistering en schilderwerk door natte muren. Tweede belangrijk onderdeel is het verzekeren van de goede afvoer van het hemelwater. Is de bouwfysische toestand redelijk dan moet wel de gootbekleding vernieuwd worden; het losscheuren van uitzetstukken brengt lekkages met zich mee die om een ingreep vragen. Tenslotte wordt de aanbeveling gegeven aandacht te geven aan het schrijnwerk en het glas-inlood. Reeds eerder werd dit laatste als waardevol beoordeeld maar zijn deze toe aan renovatie (ijzerwerk roestig, scheurvorming raambruggen, opdruk afdeklood,...).

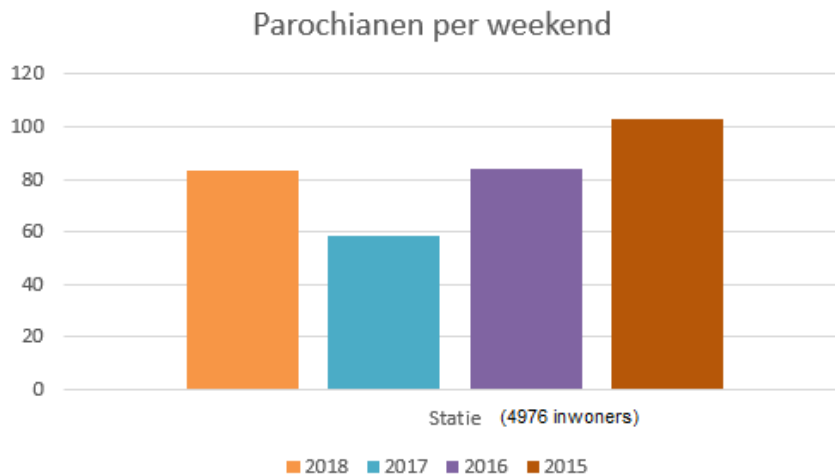
Besluit: de aandacht moet vooral gaan de komende jaren naar de verbetering van de dakbedekking en de waterafvoer enerzijds en het instellen van een regelmatig en goed onderhoud van de kerk, anderzijds. Momenteel is er nog geen architect aangesteld om een lastenboek te maken, en dus ook nog geen raming wat de potentiële kosten zouden zijn om deze werken uit te voeren.

F. Actueel gebruik van het gebouw

	2018
Aantal weekendvieringen	1
Aantal weekendvieringen - wanneer	zaterdag 17.00 u
Aantal uitvaarten	29
Aantal dopen	23
Aantal huwelijken	6
Aantal vieringen: eerste communie	0 *
Aantal vieringen: vormsel	1
Vieringen: Lichtmis	1
Vieringen: school	1
Vieringen: chiro	1
Vieringen: Harmonie	1
Vieringen: Ziekenzorg	1
Oefenen zangkoor Ericantat	5
Aantal stoelen in de kerk	364
Aantal eerste communicanten	0 *
Aantal vormelingen	31 **
* Geen eerste communie in 2018 door verschuiving naar 2de leerjaar. Communicanten in 2019: 35.	
** centrum en statie organiseren gezamenlijk het vormsel, het even jaar in centrum, het oneven jaar in statie. in 2018 waren er tesamen 31 vormelingen, in 2019 zijn er 34 vormelingen.	

Elk jaar tellen we in alle Essense kerken in september gedurende elk weekend het aantal parochianen dat de kerk bezoekt. De grafiek van 2017 vertoont een terugval, en dit zonder aanwijsbare reden. Het opheffen van de kapelanie heeft niet voor een significante stijging van het aantal aanwezigen gezorgd.

Naast de drukbezochte vieringen met Pasen, Kerstmis, waren er op een “normale zondag” in 2018 met een gemiddeld aantal misintenties, 80 aanwezigen.

- Zangkoor Ericantat oefent in dit kerkgebouw.
- 1 tot 2 kerstconcerten per jaar, bvb Sint-Cecilia
- In 2018 was er bvb ook een concert van Eva Maeyaert, harpiste, ook actief in de Chiro van Happy Dorp waarvan opbrengst moet dienen om de studiekosten in het buitenland te bekostigen.
- Heel sporadisch een lezing, bvb in 2016: Davidsfonds voor een lezing van Herman Van Rompuy.
- Kerk mag gebruikt worden voor andere culturele of goede doelen activiteiten. Standaardcontract voorhandig.
- Vanaf het najaar 2019 zal Muzarto ook kosteloos gebruik maken van het orgel in het kerkgebouw om de leerlingen les te geven.

IV. Toekomstvisie en motivatie

Kerkelijke werkgroep

Door het opheffen van de kapelanie De Verrezen Heer te Essen-Heikant, is het bedieningsgebied van de parochie Sint Antonius van Padua, verruimd tot meer dan het dubbele. Ze wordt daardoor met 4.976 inwoners, de tweede grootste parochie na Essen-Centrum. In de praktijk betekent dit dat religieuze plechtigheden zoals kerkelijke uitvaartdiensten, communie, e.d. allemaal in de parochiekerk plaats vinden, en niet meer in de kapel voor wat betreft Heikant. Dit wil echter niet zeggen dat voor de eucharistievieringen automatisch de gelovigen van Essen-Heikant zich naar Essen-Statie begeven. Het is al langer een vaststelling dat gelovigen mobiel zijn en een eucharistie volgen op het tijdstip van hun keuze, binnen een zekere radius, en zich niet langer gebonden weten aan de eigen parochie.

Niettegenstaande het draagvlak van de lokale gemeenschap kleiner wordt, kan toch vastgesteld worden dat nog steeds mensen bereid zijn om een aantal taken te dragen.

De verzorging van woorddiensten, de catechese, de assistentie van de priesters bij eucharistievieringen, de materiële zorg van de kerk, enz. ... wordt ter harte genomen door medewerkers van de parochie. Zolang die verantwoordelijkheden gedeeld gedragen worden kan op korte termijn de bestendigheid verzekerd worden.

De Sint-Antoniuskerk is weliswaar gelegen op korte afstand van de zondagskerk, toch is het een kerk met een apart karakter: relatief kleine kerk, met zeer goede akoestiek, een warm aandoende kerk met houten lambriseringen, een gerestaureerde kruisweg en een hersteld orgel. Dit alles maakt dat de kerk als een 'gezellige' kerk wordt ervaren door de kerkgangers die vooral bij huwelijksvieringen en uitvaartdiensten voor zijn karakter wordt gewaardeerd. De materiële zorg voor de kerk is echter een blijvende bekommernis wetende dat het rapport van Monumentenwacht aanbevelingen tot verbeteringen van onderhoud op korte termijn doet (dak en waterafvoer).

Door de gedragenheid bij de vele vrijwilligers en gebaseerd op de recente cijfers van de eucharistievieringen, doopsel, huwelijken, begrafenissen e.a. meent de kerkraad en de kerngroep dat deze kerk in aanmerking komt voor valorisatie, wetende dat dit het gelegenheidsgebruik voor concerten, lezingen, tentoonstellingen, e.a. die in overeenstemming zijn met het karakter van de kerk, niet in de weg staat.

Data dat Statie het kerkenbeleidsplan besproken hebben

kerkraad op

17-09-2019, 04-06-2019, 30-04-2019, 12-03-2019, 13-11-2018, 11-09-2018, 12-06-2018, 20-03-2018

kerngroep op

24-04-2019, 13-12-2018

kerkraad en kerngroep samen

20-08-2018

Stuurgroep

Op middellange termijn kunnen wijzigingen in de situatie van dit kerkgebouw een her-evaluatie van zijn huidige bestemming (valorisatie) noodzakelijk maken. Daarom opteren we om het kerkenbeleidsplan jaarlijks te laten evalueren tijdens het overleg met het Centraal Kerkbestuur. Daarbij wordt jaarlijks geoordeeld of beide partijen de gesprekken effectief vanaf dat moment willen opstarten. En ofdat er dus geopteerd moet worden voor valorisatie of een onderzoek naar neven- of herbestemming gestart moet worden.

Dit besluit werd genomen in de stuurgroep vergadering van 5/9/2019.

3. CONCLUSIE

I. Toekomstvisie op het gebruik voor de eredienst van de verschillende kerkgebouwen

- **Kerkgebouwen die maximaal hun huidige bestemming voor de eredienst behouden.**

Voor de kerken die voor de eredienst behouden blijven, zullen in goed overleg tussen kerkraad en gemeentebestuur alle noodzakelijke investeringen gebeuren.

 - Centrum

- **Kerkgebouwen waar jaarlijks (tijdens overleg gemeente – centraal kerkbestuur) men zal oordelen of beide partijen de gesprekken effectief vanaf dat moment willen opstarten over behoud voor de eredienst, neven- of herbestemming.**

Voor de kerken waar op middellange termijn een beslissing dient te worden genomen over behoud voor eredienst of neven- of herbestemming dienen de noodzakelijke onderhoudswerken gepleegd te worden.

 - Wildert
 - Horendonk
 - Hoek
 - Statie

II. Volgende stappen per kerk

- Wie zijn de betrokkenen?
 - Parochiale eenheid
 - Centraal Kerkbestuur
 - Gemeentelijke overheid
 - Vicariaat Kempen
 - Mogelijks moet er nog eens een open avond georganiseerd worden voor de bevolking, indien er voor één van de kerken een belangrijke aanpassing aanbiedt, bvb een nakende her- of nevenbestemming

- Ruwe timing
 - Jaarlijks is er een overleg tussen het gemeentebestuur en het Centraal kerkbestuur. Eén van de agendapunten zal steeds de “jaarlijkse evaluatie van het kerkenbeleidsplan” zijn. De vertegenwoordigers van de Parochiale eenheid en het vicariaat zullen ook uitgenodigd worden om dit agendapunt bij te wonen, maar hun aanwezigheid is niet vereist.
 - Tijdens deze evaluatie kunnen de bestuurlijke of de kerkelijke vertegenwoordigers aangeven dat er nieuwe elementen zijn opgedoken die aanleiding geven dat de gesprekken moeten opgestart worden die potentieel kunnen leiden tot een mogelijk onderzoek naar neven- of herbestemming.

III. Ondertekening

<i>Naam</i>	<i>Naam</i>	<i>Naam</i>	<i>Naam</i>
<i>Johan Govaerts</i>	<i>Rudi Broos</i>	<i>Ivan Kockx</i>	<i>Gaston Van Tichelt</i>
<i>Handtekening</i>	<i>Handtekening</i>	<i>Handtekening</i>	<i>Handtekening</i>
<i>Vicaris/adjunct van de vicaris/vertegenwoordiger kerkelijke overheid</i>	<i>De voorzitter van het Centraal Kerkbestuur en/of kerkelijke werkgroep</i>	<i>De algemeen directeur</i>	<i>De burgemeester De voorzitter van de burgerlijke werkgroep</i>

Datum van ondertekening

28/10/2019